

DEN NORSKE KIRKE

KIRKELIG FELLESRÅD FOR FET OG DALEN

HØRINGSSVAR – STATEN OG DEN NORSKE KIRKE – ET TYDELIG SKILLE

a) Rettssubjekt

I høringsnotatet foreslås det to ulike rettssubjekt: Soknet er det ene og Den norske kirke det andre. Sistnevnte omfatter kun det som i dag er den statlige delen av Den norske kirke. Det foreslås at Kirkemøtet opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke når det ikke er fastsatt noe annet i lov eller i medhold av lov. Vårt forslag er at Kirkerådet blir det organ som opptrer på vegne av rettssubjektet som arbeidsgiver og som ansvarlig forvalter av statlige midler (jfr fellestrådetts rolle i soknet.) Men det er også viktig at det sentrale rettssubjektet ikke svekker soknets selvstendighet.

b) Det nye rettssubjektets navn

Vi mener at det virker noe underlig å gi benevnelsen «Den norske kirke» på noe som omfatter bare deler av Den norske kirke. Vi mener at dette bør vurderes på nytt i og med at i dagens samfunn er det lagt opp til at forståelsen av Den norske kirke først og fremst er alle menigheter og kirkens samlede virksomhet. Vi mener at benevnelsen Den norske kirke fortsatt bør dreie seg om lokalkirken og lokalmenigheten.

c) Soknets oppgaver og ansvar

Høringsnotatet understreker betydningen av å bekrefte soknets selvstendighet. Det presiseres derfor at endringsforslagene ikke vil berøre soknets nåværende oppgaver og ansvar. Dette betyr at soknet ikke blir tillagt noen nye oppgaver av de som i dag er lagt til staten. Kirkemøtetts overordnede signal er derimot at en bør utvikle kirkeordningen i retning av større myndighetsoverføring til soknene – burde det da være en annen oppgavefordeling mellom lokalt, regionalt og sentralt nivå i Den norske kirke? Vi foreslår at det blant annet vurderes å gi soknet økte ansvar for gudstjenestelivet i menigheten.

d) Soknets rettigheter

Høringsnotatet foreslår en ny bestemmelse i kirkeloven som sikrer soknet rett til å bli betjent av prest. Dagens kirkelov bygger på en underliggende forutsetning om at det skal være prestetjeneste i hvert sokn. Vi støtter at dette klargjøres og tas inn i loven. Vi stiller imidlertid spørsmålsteget ved at det ikke sies noe om innholdsbestemmelser hvor også diakoni nevnes spesielt i tillegg til kirkelige handlinger, gudstjenester og trosopplæring (nevnt i eget punkt i,) eller at det klargjør soknets organers medvirkning og involvering i prestetjenestens omfang og utvikling. Det bør tydeliggjøres at det skal dreie seg om en fast og kontinuerlig prestetjeneste i soknet som ikke skal styres av regionale og sentrale kirkelige organer.

e) Hvem skal være arbeidsgiver?

Det foreslås at Kirkemøtet vil bli øverste arbeidsgiverinstans for prestene, prostene, biskopene og de tilsatte ved bispeddømmekontorene og Kirkerådets sekretariat. Kirkemøtet kan delegerer sin myndighet og derved fastsette hvilke andre organer som

DEN NORSKE KIRKE KIRKELIG FELLESRÅD FOR FET OG DALEN

-2

skal utøve ulike arbeidsgiverfunksjoner, f.eks. tilsetting. Kirkemøtet møtes bare en gang i året, og det vil derfor bli nødvendig med en omfattende delegering av arbeidsgiverfunksjoner til andre organer. Kirkemøtet vil likevel være øverste ansvarlig. Vi spør om ikke kirkeloven kan legge arbeidsgiveransvaret direkte til Kirkerådet. Det vil tydeliggjøre ansvaret i et organ som møtes mer jevnlig og som kan utøve en aktiv og helhetlig arbeidsgiverpolitikk. Arbeidstakerne kan bli tapere på at arbeidsgiveransvaret gjøres utydelig.

f) Klageorgan

Departementet foreslår at oppsigelse, avskjed og suspensjon skal kunne påklages til en uavhengig klagenemnd, og at Den norske kirke v/klagenemnda skal være rett saksøkt i saker om disse avgjørelsens gyldighet. I samsvar med prinsippet om at rettssubjektet er den norske kirke og Kirkemøtet er det organ som er gitt alminnelig myndighet til å opptre på vegne av rettssubjektet, kan det synes inkonsekvent at den norske kirke v/klagenemnda er rett saksøkt i slike saker. For å holde fast på de vanlige ansvarsforhold i arbeidslivet vil vi anbefale at disiplinærvedtak gjøres av ansvarlig arbeidsgiver. Dette er situasjonen blant annet i kommuner og fylkeskommuner, der det i forarbeidende til forvaltningsloven ble understreket at arbeidsmiljølovens bestemmelser i tilstrekkelig grad ivaretok hensynet til arbeidstakeren og dennes behov for rettssikkerhet. Her ble det også pekt på at et «dobbeltporet» system med både egen klagerett/klageorgan og arbeidsmiljølovens bestemmelser gir et uryddig uklart system for partene. Vi kan vanskelig se hvorfor det er nødvendig med en klageadgang for denne typen avgjørelser innenfor deler av Den norske kirke. Departementet begrunner forslaget med hensynet til kvalitet i avgjørelsene og rettssikkerheten til de involverte. Dette er hensyn som også skulle være gjeldende for ansatte i f.eks. kommuner, fylkeskommuner, andre kirkelig tilsatte samt alle ansatte i privat sektor. Vi mener også at det er uheldig å ha ulikt system for ulike kirkelig tilsatte, selv om deres arbeidsforhold reguleres av samme lov – arbeidsmiljøloven. Lovfesting av klagenemnd vil gripe inn i friheten til å organisere arbeidsgiverfunksjonene som departementet har ment at Den norske kirke skal ha. På bakgrunn av ovennevnte er det vanskelig å se gode grunner til et lovregulert klageorgan i saker som oppsigelse, avskjed og suspensjon.

g) Prestetjenestens uavhengighet og prestatjenestens organisering

Vi er positive til behovet for å bekrefte prestatjenestens uavhengighet. I lys av forslagenes ønske om et tydelig skille mellom staten og Den norske kirke er det imidlertid vanskelig å forstå behovet for at Stortinget skal lovregulere prestatjenesten spesielt. Dette er forhold som bedre kan reguleres gjennom vedtak i kirkens egne organer og gjennom biskopenes tilsyn.

Høringsnotatet foreslår at det i kirkeloven inntas bestemmelser om at det skal være prest i hvert sokn, prost i hvert prosti og biskop i hvert bispedømme. Bestemmelsen om at det skal være en prest i hvert sokn er en måte å uttrykke en statlig forpliktelse til å finansiere en landsomfattende prestatjeneste, og dette er derfor noe vi kan støtte. Vi er derimot noe mer spørrende til at staten skal lovregulere en bestemt organisering og stillingsstruktur i prestatjenesten i form av prostier og prostestillinger.

DEN NORSKE KIRKE
KIRKELIG FELLESRÅD FOR FET OG DALEN

-3

Dette vil primært begrense Kirkemøtet, og vil i liten grad forplikte staten overfor Den norske kirke. Det vill være tilstrekkelig at kirkeloven omtalte en landsomfattende prestedtjeneste og bispetjeneste.

h) Delegasjonssperre

Høringsnotatet legger opp til at Kirkemøtet/Kirkerådet ikke kan delegere «lenger ned» ENN TIL PROSTEN. Dette innebærer at det vil være en sperre for å delegere f.eks. arbeidsgiverfunksjoner til soknets organer. Det foreslås imidlertid en ny bestemmelse om at soknets organer kan be bispedømmerådet om å ivareta oppgaver. Dette innebærer at det er en delegasjonssperre nedover, men økt adgang til bemyndigelse oppover. For oss framstår dette som et sentraliserende og byråkratiserende trekk. Konsekvensen er blant annet at det ikke blir mulig med utprøving med felles arbeidsgiveransvar på fellesrådsnivå der f.eks. prosti og fellesrådsområde er sammenfallende. Et tilsvarende forsøk på bispedømmenivå vil imidlertid kunne realiseres.

Kirkemøtet har ikke uttalt seg klart om et framtidig arbeidsgivernivå. I den såkalte refleksjonsprosessen i 2012 var det om lag 1,6% som ønsket en sentral plassering av arbeidsgiveransvaret. KA's undersøkelse blant fellesrådene i 2014 viste at 87% ønsket et felles arbeidsgiveransvar på fellesråd/prostinivå. Vi er derfor opptatt av at ordningene som vedtas nå ikke vil være til hinder for en utvikling der soknets organer får større ansvar og flere oppgaver.

i) Trosopplæring

Høringsnotatet foreslår en bestemmelse som skal sikre prestedtjeneste i hvert sokn. Det sies ingen ting om statens forpliktelse til å sikre trosopplæring for alle døpte. Forslaget om innføring av et generelt rammetilskudd er etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig sikring av dagens tilskudd til trosopplæringsformål.

Trosopplæringsreformen innebærer at staten har påtatt seg å understøtte en sentral kirkelig oppgave, og dette bør omtales på en mer forpliktende måte.

FRA:

KIRKELIG FELLESRÅD FOR FET OG DALEN
FET MENIGHETSRÅD
DALEN MENIGHETSRÅD

Med vennlig hilsen

Sølvi Støvind
Kirkeverge/daglig leder